

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СТАН РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ

*Остапчук О.Р., здобувач вищої освіти,
sashaostapchuk2004@gmail.com*

Куреда Н.М., к.е.н., доцент,

Комунальний заклад вищої освіти

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

Трудовий ресурс є однією з вирішальних складових частин економіки країни. На сьогоднішньому етапі потреба галузей у кадрах та можливості реалізації інтересів спеціалістів визначаються воєнними умовами в Україні. Ринок праці в Україні після початку великої війни справді суттєво скоротився: з країни виїхали 6,2 млн українців. Частина громадян стали на захист країни і не беруть активної участі в економічній діяльності, понад 4 млн знаходяться в окупації, багато хто загинув. Все це негативно позначилося на стані вітчизняного ринку праці. Офіційна кількість українців, які зареєструвалися на біржі праці, востаннє збільшилася до липня 2022 року. (рисунк 1)



Рисунок 1 - Динаміка кількості зареєстрованих осіб на біржах праці в Україні, 2022-2023 роки. [1]

З середини 2022 року показник кількості активних шукачів роботи в Україні стрімко скорочується, але при цьому кількість нових вакансій зростає (рисунок 2). Фактори, які впливають на офіційний рівень безробіття:

Виплата по безробіттю зараз здійснюється лише 90 днів;

Чоловіки мають перед реєстрацією по безробіттю принести документи з військкомату. Тому зараз 77% зареєстрованих безробітних це жінки.

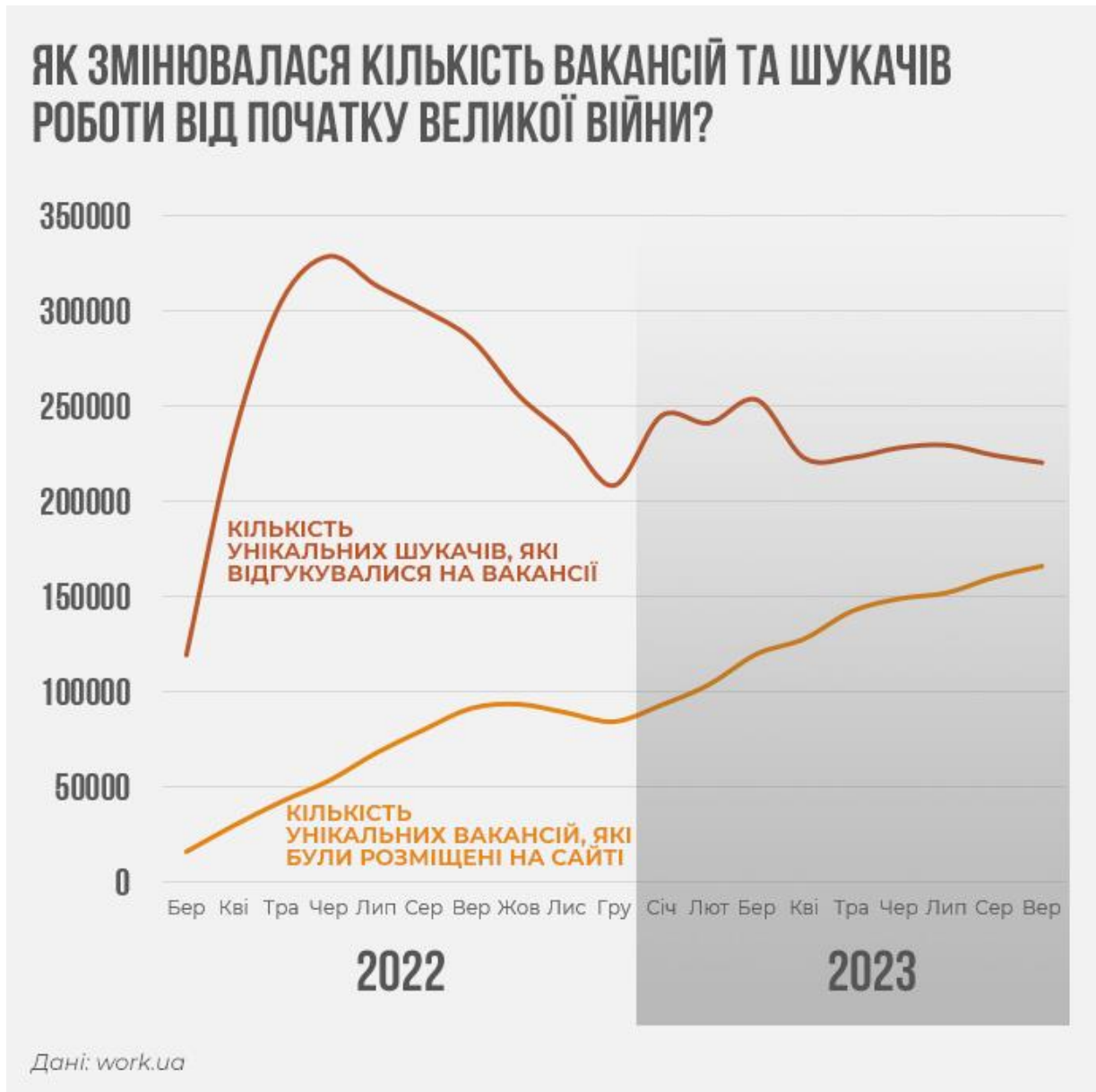


Рисунок 2. Динаміка співвідношення кількості вакансій та шукачів робочих місць в Україні. [2]

Вітчизняний бізнес, який пристосувався до умов війни і нарощує обсяги виробництва, починає створювати більше робочих місць.

Однак через скорочення кількості шукачів роботи ці місця складніше заповнювати.

Зараз найбільша зайнятість у торгівлі (16,7% загалом — 11,4% чоловіків та 21,8% жінок), сільському господарстві (9,9% - 13,4% та 6,5% відповідно) та освіті (9,7% - 4,2% та 15,3% відповідно), 16,5% чоловіків зайняті у будівництві, 11,4% - на транспорті та 12,1% жінок – у охороні здоров'я.[3] Таким чином, сучасна українська економіка переважно забезпечує логістику, освітні та медичні послуги, відновлення зруйнованого та вирощування сільськогосподарської продукції.

Найбільш поширеною юридичною формою працевлаштування під час воєнного стану в Україні, як і у мирний час, є робота за договором, контрактом чи іншим документом за зарплату. Не працювали та не шукали роботу, здебільшого пенсіонери і ті, хто через особисті обставини, наприклад, сімейні обов'язки — догляд за дітьми чи іншими родичами — не може вийти на ринок праці.

Головними труднощами при пошуку роботи в Україні зараз є відсутність робочих місць за спеціальністю за запитами багатьох шукачів робочих місць, надто низький рівень заробітної плати за існуючими вакансіями та недостатня кваліфікація порівняно з вимогами роботодавця.

Другою негативною ознакою військового ринку праці є консервування занадто низької оплати праці з майже півторакратними гендерними відзнаками: 12 611 грн після сплати податків, зокрема 10 312 грн у жінок проти 15 377 грн у чоловіків.

Тільки частково це можна пояснити більшою тривалістю робочого тижня (понад 40 годин працюють 46,1% чоловіків та 31,9% жінок), а, скажімо, менше ніж 40 годин — 21,6% жінок і лише 13,9% чоловіків.

Впадає у вічі практично тотожність масштабів незадоволеності фактичною зарплатою тих, хто працює, і потенційною — шукачів роботи.

Література.

1. В Україні офіційне безробіття знову впало до історичного мінімуму. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/06/19/107719390/>
2. Україні не вистачає 4,5 мільйона працівників. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/10/16/705494/>
3. Ринок праці України: де працює більшість українців і скільки заробляє. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/10/20/114567467/>